

KYSTVERKET

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:
22/737-1

Vår ref
2021/2754-8

Arkiv nr

Saksbehandler
Paul Gustav Nyland

Dato
02.05.2022

Høring- etablering av et tillatelsesregime for havbruk til havs og endringer i yttergrensene i produksjonsområdeforskriften - Kystverkets merknader

Kystverket viser til brev fra departementet av 2. februar 2022 hvor utkast til nytt kapittel 4 i laksetildelingsforskriften om ovennevnte ble sendt på høring.

Høringen omfatter ifølge høringsnotatet det overordnede regimet for identifisering og tilrettelegging av områder for havbruk til havs, samt innføring av et eget tillatelsesregime til havs. I høringsnotatet omtales kapittelvis disse temaene:

- Yttergrensene for produksjonsområdene
- Areal
- Tildeling av tillatelser
- Økonomiske, administrative og miljømessige konsekvenser

I tillegg er det kapitler som inneholder utkast/forslag til nye og endrede bestemmelser i laksetildelingsforskriften, produksjonsområdeforskriften og konsekvensutredningsforskriften.

I det følgende vil Kystverket komme med merknader knyttet til enkelte av nevnte kapitler.

1. Yttergrensene for produksjonsområdene

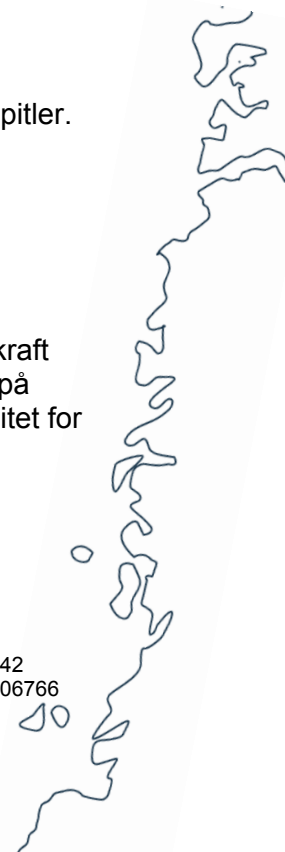
I produksjonsområdeforskriften går det frem av formålsbestemmelsen at:

«Forskriften skal fremme akvakulturnæringens lønnsomhet og konkurransekraft innenfor rammene av en miljømessig bærekraftig utvikling og bidra til verdiskaping på kysten, ved opprettelse av produksjonsområder og regulering av produksjonskapasitet for akvakultur med laks, ørret og regnbueørret.»

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: 07847
E-post: post@kystverket.no
Internett: <https://kystverket.no>

Org.Nr.: 874783242
Bankgiro: 7694 05 06766

I høringsnotatet foreslår departementet å snevre inn det geografiske virkeområdet til produksjonsområdeforskriften. Produksjonskapasiteten vil her fortsatt reguleres av trafikklyssystemet, mens havbruk til havs som ikke påvirker eller påvirkes av havbruk kystnært holdes utenfor produksjonsområdesystemet.

Med bakgrunn i at forslaget til justering av yttergrensene for produksjonsområdeforskriften omhandler lakselus og smittespredning mellom lokaliteter har ikke Kystverket noen kommentarer til dette gitt vårt samfunnsoppdrag.

2. Areal

I høringsnotatet vises det til at planlegging og avklaring av arealbruk utenfor plan- og bygningslovens geografiske virkeområde gjøres av statlige myndigheter gjennom sektorregelverk, overordnede rammer og de helhetlige forvaltningsplanene for havområdene. Departementet foreslår at avgjørelsen av hvilke områder som skal tilrettelegges for havbruk til havs baseres på en offentlig overordnet konsekvensvurdering, og myndigheten til å avgjøre hvilke områder som skal konsekvensvurderes legges til Kongen i Statsråd. Videre går det frem av høringsnotatet at:

«Når det er bestemt hvilke områder som skal konsekvensvurderes, foreslås det at Fiskeridirektoratet utarbeider program for en offentlig overordnet konsekvensvurdering, herunder et program per område som skal vurderes, jf. § 4-3 (se kapittel 4.3). Når programmet er fastsatt, gjennomføres konsekvensvurderingen i tråd med programmet i områdene som altså er bestemt av Kongen i Statsråd (se kapittel 4.4).»

Kystverket vil bemerke at erfaring fra tidligere prosesser knyttet til arealbruk utenfor plan- og bygningslovens geografiske virkeområde viser at det er gunstig for både myndighetene og for de kommersielle aktørene at problemstillinger knyttet til arealbruk kommer opp tidlig. Dette ser ut til å være ivaretatt gjennom foreslåtte krav til konsekvensvurderinger.

Fra Kystverkets side vil vi påpeke at større åpenhet i en tidlig fase rundt forventet utnyttelse av arealene som åpnes vil kunne gjøre at vi kan gi bedre innspill til de områdene som åpnes. Det kan her pekes på at dersom det tidlig kommuniseres hvilken avstand som vil kreves mellom anlegg i et område, og eventuell utbyggingsgrad når det gjelder (ikke utelukkende biomasse) anlegg, vil dette bidra til at Kystverket kan gi bedre og mer detaljerte innspill til hvordan skipstrafikken påvirkes og hvordan den kan ivaretas.

I konsekvensvurderingene må skipsfarten som legitim interesse også vektlegges. Endringer i etablerte seilingsmønstre for eksisterende skipstrafikk kan få både sikkerhetsmessige (eksempelvis fortetting av trafikk) og miljømessige konsekvenser (ekstra utseilt distanse). Dette er presisert som et tema under de prosjektspesifikke konsekvensvurderingene, men kommer ikke like tydelig frem i hva som skal inngå i den overordnede konsekvensvurderingen. Dette løses nok gjennom at alle myndighetene kan gi innspill til hva som bør omtales i den overordnede konsekvensvurderingen. Etter vår vurdering vil konsekvenser for skipsfarten måtte sees på allerede ved åpning av områdene.

Ved utlysning av områder må det videre tas hensyn til de etablerte rutetiltakene i norsk økonomisk sone. Dette ble det også vist til i Kystverkets brev til Fiskeridirektoratet i 2019, jf. rapporten «Kartlegging og identifisering av områder egnet for havbruk til havs» fra Fiskeridirektoratet og HI. Som utgangspunkt kan det ikke etableres havbruksanlegg i områdene hvor det er etablert rutetiltak. Rutetiltakene

er godkjent av FNs sjøfartsorganisasjon IMO, og Norge har dermed forpliktet seg gjennom SOLAS regel V/10.6 til å sikre at rutetiltakene brukes på en korrekt måte.

3. Tildeling av tillatelser

Under dette avsnittet, jf. kap. 5 i departementets høringsnotat, vil Kystverket knytte enkelte kommentarer til foreslåtte system overordnet, samordningsmøte og tidsbegrensning.

Når det gjelder det overordnede systemet som foreslås, jf. figur 5.1 på s. 21- 22 i høringsnotatet, fremstår dette samlet sett som et reguleringsregime som på en grundig måte ivaretar de kryssende hensyn som gjør seg gjeldende ved tildeling av tillatelser til havbruk til havs.

Under kap. 5.7 skisseres det særlige saksbehandlingsregler for behandling av søknader om havbrukstillatelser (samordningsmøte). Det legges opp til at Fiskeridirektoratet skal kalle inn til samordningsmøte dersom et vedtaksorgan, herunder eksempelvis Kystverket, ser at det kan bli aktuelt å gi avslag på søknad om nødvendig tillatelse eller godkjenning for havbruksvirksomhet etter annet sektorregelverk. Videre går det frem av notatet at et samordningsmøte bør være forbeholdt tilfeller der organet vurderer avslag på grunnlag av forvaltningsskjønn. Møtet skal ha som formål å avklare hvilket myndighetsorgan som står nærmest til å vektlegge de hensynene som organet ser at avslaget vil kunne begrunnes i.

Kystverket vil innledningsvis bemerke at vi i utgangspunktet er positiv til et samordningsmøte mellom vedtaksorganene i disse sakene. Imidlertid vil vi knytte noen kommentarer til avslag og forvaltningsskjønn. Når det gjelder Kystverkets rolle i myndighetsutøvelse i saker knyttet til akvakultur og tillatelse er dette regulert gjennom havne- og farvannslovens § 14, jf. § 1. Uten å gå nærmere inn på de enkelte vilkårene i bestemmelsen vil vi bemerke at det er lite fritt skjønn knyttet til saksbehandling av krav om tillatelse etter denne bestemmelsen. Imidlertid inneholder bestemmelsen skjønnsmessige vilkår, jf. «sikkerhet» og «ferdselen». Av forarbeidene til loven går det frem at:

«Departementet mener at dagens fordeling gir staten myndighet i saker som berører viktige nasjonale interesser. [...] Departementet vurderer at det særlig i disse sakene er behov for nautisk og sjøsikkerhetsfaglig kompetanse til å avgjøre søknadene.»

Ovennevnte gjør seg særlig gjeldende i saker knyttet til eksempelvis tillatelse til akvakultur etter havne- og farvannsloven og forvaltningsskjønnet knyttet til «sikkerhet» og ferdseil. Kystverket vil her presisere at det etter vårt syn ikke er overlappende skjønnskompetanse med andre myndigheter i akvakulturforvaltningen, jf. andre avsnitt på s. 32 i departementets høringsnotat.

Avslutningsvis vil Kystverket vise til kap. 5.10 i høringsnotatet hvor departementet foreslår at tillatelser for havbruk til havs blir gitt med en tidsbegrensning på 25 år. Kystverket støtter en slik tidsbegrensning og er enig i departementets avveining av hensyn til tiltakshaver og hensynene i akvakulturloven om miljø og etablering av nye driftsformer. Departementets forslag balanser etter vårt syn de kryssende hensynene på en balansert og god måte.

Med hilsen

Einar Vik Arset
kystdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Sven Martin Tønnessen
direktør transport, havn og farlei

